

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

SAVIVALDYBĖSE ATLIKTO 2010 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ APIBENDRINIMO ATASKAITA

2011 m. liepos 20 d. Nr. AB-1
Vilnius

Audito rezultatų apibendrinimą parengė:
Rita Švedienė
Gediminas Švetkauskas

Audito rezultatų apibendrinimas pradėtas 2011-06-25
Audito rezultatų apibendrinimas baigtas 2011-07-20

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Įžanga	5
Audito rezultatų apibendrinimas	7
1. Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse poveikis	7
1.1. 2009 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis	7
1.2. 2010 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis	9
2. Ataskaitose nustatytos klaidos	11
3. Teisės aktų pažeidimai naudojant valstybės lėšas ir turta	12
3.1. Mokinio krepšeliui finansuoti skirtų lėšų naudojimas	12
3.2. Valstybinėms funkcijoms atlikti skirtų lėšų naudojimas	13
3.3. Investiciniams ir kitiems projektams bei programoms finansuoti skirtų lėšų naudojimas	15
3.4. Valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, naudojimas ir apskaita	17
3.5. Kiti pastebėjimai	18
4. Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms	21
5. Apibendrintos problemos	22
Priedai	24

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė 2011 m. gegužės mėnesį baigė septyniolikos Lietuvos Respublikos savivaldybių 2010 metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybių biudžetams, ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą.

Audituotos 2010 metais įstatymu¹, Vyriausybės nutarimais², iš Privatizavimo fondo ir pagal finansavimo sutartis su valstybės institucijomis/įstaigomis savivaldybėms skirtos valstybės lėšos – 1 526,1 mln. Lt (iš jų 1 311,4 mln. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos) ir šių savivaldybių patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas 926,8 mln. Lt vertės (metų pabaigoje) valstybės turtas.

Valstybės kontrolė savivaldybių vidaus kontrolės sistemą (įskaitant finansų valdymą) įvertino kaip patenkinamą, nes ne visais atvejais užtikrinta, kad valstybės turtas ir lėšos būtų valdomi vadovaujantis teisės aktais, o priimti sprendimai atitiktų teisėtumo ir patikimo finansų valdymo principus – būtų ekonomiškai, efektyvūs, rezultatyvūs ir skaidrūs.

Valstybiniai auditoriai dviejų savivaldybių suvestinėse finansinėse ataskaitose nustatė klaidų už 0,2 mln. Lt ir ataskaitose nurodytų 2,4 mln. Lt mln. Lt kasinių išlaidų teisingumo negalėjo patvirtinti. Dėl to Panevėžio miesto ir Pagėgių savivaldybėms (12 proc. iš septyniolikos audituotų) buvo pareikšta sąlyginė nuomonė. Kitoms penkiolikai (88 proc.) audituotų savivaldybių pareikšta besąlyginė nuomonė.

Sąlyginė nuomonė dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir lėšų naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pareikšta beveik visoms (94 proc.) audituotoms savivaldybėms, nes 16,3 mln. Lt valstybės lėšų savivaldybėse panaudota pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, o investiciniai projektai vykdyti, prekes ir paslaugas įsigytos pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymą. Valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti, ar savivaldybės 0,7 mln. Lt valstybės lėšų panaudojo teisėtai, nes negalėjo įsitikinti, ar šios lėšos panaudotos pagal nustatytą paskirtį.

Klaipėdos, Palangos miestų ir Akmenės rajono savivaldybėse nustačius reikšmingus įstatymų pažeidimus, valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė sprendimus. Šių savivaldybių merams ir administracijų direktoriams sprendimais nurodyti reikšmingi teisės aktų pažeidimai, administracijų direktoriai įpareigoti pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, Akmenės rajono savivaldybė įpareigota grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas valstybės biudžeto tikslinės paskirties 63,1 tūkst. Lt lėšas, nustatyti informacijos apie įpareigojimų įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminai.

¹ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2010-06-02 Nr. 667, 2010-08-31 Nr. 1254 ir 2010-11-22 Nr. 1651 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo savivaldybėms socialinei paramai“.

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse rezultatai pagal kompetenciją buvo perduoti Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo bei Finansų ministerijoms, Viešųjų pirkimų tarnybai.

Savivaldybėms dėl vidaus kontrolės sistemos tobulinimo ir audito metu nustatytų klaidų pateiktos 167 rekomendacijos, 56 proc. jų įgyvendinta audito metu, kitoms numatyti įgyvendinimo terminai.

IŽANGA

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse apibendrinimo ataskaitą parengėme siekdami susisteminti valstybinio audito metu nustatytus dalykus, kuriuos nurodėme savivaldybėms ir pateikėme rekomendacijas jiems ištaisyti.

Valstybinio audito metu savivaldybėse vertinome: valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų 2011 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu, specialiųjų tikslinių dotacijų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų 2010 metų duomenis; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą; valstybės lėšų ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško požiūriu.

Auditavome įstatymu³, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁴, iš Privatizavimo fondo ir pagal finansavimo sutartis su valstybės institucijomis/įstaigomis savivaldybėms skirtas 1 526,1 mln. Lt valstybės lėšas, iš jų – 1 311,4 mln. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų lėšas.

1 lentelė. 2010 m. audituotos valstybės lėšos, mln. Lt

Savivaldybėse audituotos valstybės lėšos	Audituotoms savivaldybėms patvirtinta	Patikslinta ⁵	Panaudojimas, mln. Lt				Grąžinta nepanaudotų
			Gauta	Panaudota	Perskirstyta		
					suma	proc.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Specialiosios tikslinės dotacijos:	1308,3	1310,5	1311,4	1284,9	4,1	0,3	22,5
Mokinio krepšeliui finansuoti	1040,2	1039,2	1040,1	1023,9	-	-	16,3
Valstybinėms funkcijoms atlikti ir kitoms funkcijoms bei programoms finansuoti	266,7	269,9	269,9	259,6	4,1	1,5	6,2
Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti	1,4	1,4	1,4	1,4	-	-	-
Kitos valstybės lėšos:	157,6	157,6	214,7	207,8	-	-	6,9
Socialinėms išmokoms ir kompensacijoms ir socialinei paramai mokiniams*	156,2	156,2	156,2	149,3	-	-	6,9
Investiciniams projektams finansuoti**	X	X	57,1	57,1	X	X	-
Privatizavimo fondo lėšos Visagino savivaldybei ***	1,4	1,4	1,4	1,4	-	-	-
Valstybės lėšos, iš viso:	1465,9	1468,1	1526,1	1492,7	4,1	0,3	29,4
*Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais audituotoms savivaldybėms skirtos lėšos.							
**Pagal sudarytas su valstybės institucijomis/įstaigomis finansavimo sutartis audituoti projektai.							
***Neigiamų ekonominių ir socialinių veiksnių poveikio švelninimo nutraukus Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimą 2010–2012 metų programai įgyvendinti.							
Šaltinis – Valstybės kontrolė							

³ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2010-06-02 Nr. 667, 2010-08-31 Nr. 1254 ir 2010-11-22 Nr. 1651 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo savivaldybėms socialinei paramai“.

⁵ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo, finansų ministrų įsakymai: 2010-08-02 Nr. A1-379/1K-247 ir 2010-11-10 Nr. A1-520/1K-345; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-05-11 įsakymas Nr. 1K-155 „Dėl lėšų paskirstymo savivaldybėms 2010 metams piliečių nuosavybės teisėms į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkurti ir kompensacijoms už išperkamą nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms išmokėti“ ir savivaldybių patikslintos dėl mokinių migracijos mokinio krepšelio lėšos.

Audituotos savivaldybės 2010 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė, naudojo ir disponavo 926,8 mln. Lt vertės valstybės turtu.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁶. Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad savivaldybių finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, kiekvienoje savivaldybėje atlikta išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse; tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra, –kontrolės aplinkos tyrimas; ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamos ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Įvertintas valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2011 metams poreikio planavimas teisėtumo požiūriu.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje⁷ nustatyta sisteminių tyrimų sritis: viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumo vertinimas. Vadovaujantis bendradarbiavimo susitarimais, pasirašytais su Panevėžio ir Palangos miestų ir Kėdainių rajono savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis, atliekant valstybinį auditą buvo naudojamos šių tarnybų darbu vertinant buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimą pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS, Kėdainių rajono ir Palangos miesto savivaldybėse), vertinant vidaus kontrolę, atliekant socialinės paramos mokiniams ir valstybės turto, savivaldybės valdomo patikėjimo teise, savarankiškas audito procedūras (Panevėžio miesto savivaldybėje).

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2010-02-12 įsakymas Nr. V-36 „Dėl 2010 m. valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

AUDITO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

1. Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse poveikis

1.1. 2009 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis

Valstybės kontrolė pažymi, kad, atsižvelgdamos į 2009 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse rezultatus ir siekdamos užtikrinti valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybių biudžetams racionalų panaudojimą, valstybinės institucijos įgyvendino rekomendacijas:

- Finansų ministerija, rengdama 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, pateikė pasiūlymus dėl nepanaudotų specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų, skirtų mokinio krepšeliui finansuoti ir valstybinėms funkcijoms atlikti, persikirstymo. Priimtas įstatymas⁸ 2011 metais nenumato galimybės šias lėšas naudoti kitoms savivaldybių biudžetų reikmėms finansuoti, suteikia Vyriausybei ar įgaliotai institucijai teisę jas persikirstyti tarp savivaldybių ir paimti IV ketvirtyje į valstybės biudžetą nepanaudotą specialiąją tikslinę dotaciją mokinio krepšeliui dėl sumažėjusio mokinių skaičiaus nuo 2011 m. rugsėjo 1 d.

- Švietimo ir mokslo ministerija Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje⁹ reglamentavo mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimą mokiniams, ugdomiems ligoninių ir sanatorinėse mokyklose. Metodiką papildė ir nuostata dėl informacijos, kurios reikia mokinio krepšelio lėšų sumai apskaičiuoti, teikimo tvarkos.

Valstybės kontrolė 2009 metų audito savivaldybėse rezultatus pagal kompetenciją perdavė Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai (Kauno rajono savivaldybės), Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (Šiaulių miesto savivaldybės), Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovui Klaipėdos apskrityje (Klaipėdos miesto savivaldybės) ir Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (Kauno miesto savivaldybės). Šios institucijos priėmė atitinkamas priemones, susijusias su audito metu nustatytais faktais.

Valstybinių institucijų priimtos priemonės dėl 2009 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse metu nustatytų dalykų

Kauno rajono savivaldybėje nustatyta, kad gyvenamųjų namų bendrija perdavė klaidingus duomenis savivaldybės administracijai, dėl to bendrija gavo didesnes valstybės lėšas, skirtas kompensacijoms mokėti. Kauno rajono apylinkės prokuratūra¹⁰ informavo, kad pagal gautus valstybinio audito dokumentus 2010-07-20

⁸ Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2010-12-09 Nr. XI-1210.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Kauno rajono apylinkės prokuratūros 2010-07-20 raštas Nr. 1-3873.

pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. 65-2-00030-10 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 182 str. 1 d. dėl sukčiavimo. Ikiteisminį tyrimą pavesta atlikti Kauno apskrities VPK Kauno rajono policijos komisariatui. Šiuo metu vyksta ikiteisminis tyrimas, atliekama apskaitos dokumentų vertinimo revizija.

Klaipėdos miesto savivaldybės taryba sprendimais įpareigojo administracijos direktorių persikirstyti lėšas. Tačiau pagal Biudžeto sandaros ir Vietos savivaldos įstatymus tik savivaldybės taryba (tarybos išimtinė kompetencija) prireikus gali tikslinti jos patvirtintą biudžetą. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme nustatytais tarnybinio bendradarbiavimo principais, Valstybės kontrolė¹¹ kreipėsi į Vyriausybės atstovą Klaipėdos apskrityje su prašymu imtis prevencinių priemonių, kad savivaldybės taryba, tvirtindama ir tikslindama atitinkamų metų savivaldybės biudžetus, laikytųsi nurodytų teisės aktų reikalavimų. Vyriausybės atstovas Klaipėdos apskrityje pagal Valstybės kontrolės pateiktą medžiagą teikimu¹² pareikalavo Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos panaikinti savivaldybės tarybos 2010-02-18 sprendimo Nr. T2-36 9 punktą kaip prieštaraujantį teisės aktams. Klaipėdos miesto savivaldybė pateikė¹³ Vyriausybės atstovui informaciją, kad jo teikimą įvykdė, nes 2010-07-02 sprendimu Nr. T-2-163 pripažino netekusiu galios 9 punktą.

Atlikus valstybinį auditą Šiaulių miesto savivaldybėje, Valstybės kontrolė, vadovaudamasi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, kreipėsi¹⁴ į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją. Komisija informavo¹⁵ apie priimtą sprendimą¹⁶, kuriame konstatuota, kad švietimo ir mokslo viceministras, pateikęs oficialią ministerijos nuomonę dėl klausimo, susijusio su jam anksčiau Šiaulių miesto švietimo įstaigoje einant pareigas priimtais Valstybės kontrolės auditorių vertinamais sprendimais, nevykdė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 str. 2 p. ir 11 str. 1 ir 2 dalių reikalavimų.

Kauno miesto savivaldybėje nustatyta, kad dalis jai suteiktame valstybinės žemės sklype esančių pastatų ir statinių buvo išnuomota fiziniams ir juridiniams asmenims, neatliekantiems valstybės ar savivaldybės funkcijų. Valstybės kontrolė kreipėsi¹⁷ į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos dėl dokumentų susijusių su 2006 m. balandžio 13 d. valstybinės žemės panaudos sutarties Nr. M/2006-122 pažeidimais perdavimo. Nacionalinė žemės tarnyba informavo, kad šiuo metu vyksta tyrimas.

Savivaldybėse nustačius reikšmingus įstatymų pažeidimus, valstybės kontrolierius ir jo pavaduotojas 2010 metais priėmė dešimt sprendimų. Jais savivaldybių merams, savivaldybių administracijos direktoriams ir savivaldybių biudžetinėms įstaigoms nurodė valstybinio audito metu nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus ir savivaldybėms bei jų biudžetinėms įstaigoms nustatė įpareigojimų įvykdymo ir informacijos apie jų įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminus.

Alytaus rajono, Marijampolės, Klaipėdos, Kauno ir Alytaus miestų savivaldybės sprendimus¹⁸ nustatytais terminais įvykdė. Vilniaus ir Šiaulių miestų, Vilniaus rajono ir Pakruojo rajono savivaldybės sprendimus¹⁹ įvykdė iš dalies, nes nesibaigė sprendimuose nustatyti dalies įpareigojimų terminai, o Kauno rajono savivaldybė sprendimo²⁰ neįvykdė, nes įstatymų nustatyta tvarka jį apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Vykdydamos sprendimus, savivaldybės į valstybės biudžetą iki šiol grąžino ne pagal paskirtį panaudotas 963,2 tūkst. Lt lėšas.

Valstybės kontrolieriaus ir valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimų vykdymas

Savivaldybės, vykdydamos nurodytus įpareigojimus:

– patraukė pažeidimus padariusius asmenis tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, skirdamos jiems pastabas (Šiaulių ir Vilniaus miesto savivaldybės, Alytaus, Pakruojo ir Vilniaus rajono savivaldybės);

¹¹ Valstybės kontrolės 2010-06-03 raštas Nr. S-(34-1246)-1338.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje 2010-06-10 teikimas Nr. (5.1)-TR-75.

¹³ Klaipėdos miesto savivaldybės 2010-07-09 raštas Nr. (4.32)-R2-2164.

¹⁴ Valstybės kontrolės 2010-06-03 raštas Nr. S-(33-1233)-1337.

¹⁵ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2010-10-28 raštas Nr. S-1108-(2.5).

¹⁶ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2010-10-25 sprendimas Nr. KS-67.

¹⁷ Valstybės kontrolės 2010-07-10 raštas Nr. S-(30-1238)-1608.

¹⁸ Valstybės kontrolieriaus ir valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimai: 2010-07-09 Nr. SP-19, 2010-07-08 Nr. SP-18, 2010-07-09 Nr. SP-22, 2010-07-09 Nr. SP-21 ir 2010-06-28 Nr. SP-14.

¹⁹ Valstybės kontrolieriaus sprendimai: 2010-07-10 Nr. SP-26, 2010-07-10 Nr. SP-25 ir 2010-07-10 Nr. SP-28.

²⁰ Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2010-07-07 sprendimas Nr. SP-17.

- atlikusios galimų nusižengimų tyrimus nusprendė, kad savivaldybės valstybės tarnautojai ir darbuotojai tarnybinių ar drausminių nusižengimų nepadarė (Klaipėdos, Alytaus ir Kauno miestų savivaldybės, Marijampolės savivaldybė);
- grąžino arba sprendimuose nustatytais terminais grąžina į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas dotacijos lėšas (Pakruojo rajono savivaldybė grąžino 1 675,89 Lt, Vilniaus miesto savivaldybė iki 2013 m. privalės grąžinti 2 259 169 Lt, Vilniaus rajono savivaldybė iki 2014 m. II ketvirčio privalės grąžinti 2 049 953 Lt);
- išieškojo arba sprendimuose nustatytais terminais išieško įstaigoms padarytą žalą (Vilniaus miesto savivaldybė 5 850,47 Lt, Pakruojo rajono savivaldybė iki 2012 m. privalės išieškoti 1 019,65 Lt);
- pašalino sprendime nurodytus pažeidimus (Vilniaus rajono savivaldybė).

Valstybės kontrolės sprendimus (jų dalį) įstatymų nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui apskundė trys savivaldybės (Šiaulių miesto, Kauno ir Vilniaus rajonų). Sprendimais šios savivaldybės buvo įpareigos įstatymų nustatyta tvarka traukti pažeidimus padariusius asmenis tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, o Vilniaus rajono ir Šiaulių miesto savivaldybės – grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas dotacijos lėšas (iš viso 4 418,6 tūkst. Lt).

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010 metais, išnagrinėjęs savivaldybių skundus, jų netenkino ir paliko galioti Valstybės kontrolės sprendimus, tačiau sprendimai buvo apskūsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kuris 2011 m. birželio ir liepos mėn. priėmė sprendimus Kauno ir Vilniaus rajono savivaldybių bylose, konstatuodamas, kad Valstybės kontrolės priimti sprendimai yra teisėti, todėl paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimus.

Valstybiniai auditoriai savivaldybėms 2009 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu pateikė 136 rekomendacijas, kurių 119, arba 87,5 proc. savivaldybės jau įgyvendino arba įgyvendino iš dalies. Kitų rekomendacijų numatyti įgyvendinimo terminai dar nepasibaigę.

1.2. 2010 metų valstybinio audito savivaldybėse poveikis

Valstybiniai auditoriai 2010 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu savivaldybėms pateikė 167 rekomendacijas, iš kurių:

- 109 dėl vidaus kontrolės (ir finansų valdymo) sistemos tobulinimo;
- 45 dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir kitų nustatytų trūkumų;
- 13 dėl nustatytų klaidų buhalterinėje apskaitoje ir finansinėse ataskaitose.

Audito metu savivaldybės įgyvendino 94 (56 proc.) rekomendacijas, kitoms numatyti įgyvendinimo terminai.

Savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai, įgyvendindami audito metu pateiktas rekomendacijas, įdiegė priemones, skirtas ne tik tobulinti vidaus kontrolės sistemą ir finansų valdymą, bet ir laiku nustatyti ir ištaisyti klaidas, sumažinti jų atsiradimo tikimybę, taupyti valstybės biudžeto lėšas (žr. valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo pavyzdžius).

Pavyzdžiai. Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimas.

Savivaldybių tarybos priėmė sprendimus dėl biudžeto tikslinimo, patvirtino arba papildė tvarkas, reglamentuojančias biudžeto sąmatų tvirtinimą, valstybės lėšų, skirtų mokinio krepšeliui finansuoti, piniginei socialinei paramai teikti, kompensacijoms mokėti planavimą, skirstymą ir panaudojimą (Vilniaus miesto, Kauno, Akmenės ir Pasvalio rajonų, Visagino, Pagėgių savivaldybių tarybos).

Administracijų direktoriai, atsižvelgdami į administracijose įvykusius struktūrinius pokyčius, patvirtino priemonių planus dėl rekomendacijų įgyvendinimo, papildomas vidaus kontrolės procedūras, atsakingi darbuotojai patikslino valstybės lėšų poreikio duomenis, ištaisė apskaitoje ir 2010 m. ketvirtinėse finansinėse ataskaitose nurodytas klaidas, užregistravo apskaitoje patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (Kauno, Panevėžio ir Šiaulių miestų, Kauno, Kaišiadorių, Akmenės ir Pasvalio rajonų, Marijampolės, Pagėgių savivaldybių administracijos).

Savivaldybių asignavimų valdytojai ir biudžetinių įstaigų vadovai audito metu patikslino valstybės lėšų programų sąmatas, ėmėsi priemonių nustatytiems pažeidimams šalinti ir atlyginti materialinę žalą; vyriausieji finansininkai iki finansinės atskaitomybės sudarymo ištaisė nurodytas apskaitos klaidas (Šiaulių ir Panevėžio miestų, Pasvalio, Kaišiadorių, Kėdainių ir Trakų rajonų, Visagino savivaldybių biudžetinės įstaigos).

Kauno rajono savivaldybės administracija, įgyvendindama investicijų projektą „Kauno rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Garliavoje, Vytauto g. 21, rekonstravimas“, auditoriams pastebėjus sutarties kainą perskaičiavo pagal pasikeitusius statybos sąnaudų kainų indeksus ir neatliktų darbų vertę sumažino 221,0 tūkst. Lt.

Savivaldybės audito metu, pažeidžiant teisės aktus, ne pagal paskirtį panaudotas 27,3 tūkst. Lt valstybės lėšas iki biudžetinių metų pabaigos atstatė, o 650,1 tūkst. Lt – grąžino į valstybės biudžetą, apskaitoje užregistravo 12 889,0 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Atstatytos ir grąžintos į valstybės biudžetą lėšos, užregistruotas valstybės turtas, tūkst. Lt

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iki biudžetinių metų pabaigos atstatytos valstybės lėšos	Į valstybės biudžetą pervestos lėšos	Užregistruotas patikėjimo teise valdomas valstybės turtas
1.	Klaipėdos miesto	-	256,9	-
2.	Kauno miesto	-	115,3	-
3.	Šiaulių miesto	-	63,4	-
4.	Vilniaus miesto	-	58,0	-
5.	Visagino	8,5	54,2	-
6.	Panevėžio miesto	-	45,2	-
7.	Marijampolės	-	22,7	12808,4
8.	Kaišiadorių rajono	-	16,5	-
9.	Kauno rajono	-	13,0	-
10.	Raseinių rajono	-	3,9	-
11.	Trakų rajono	18,8	1,0	80,6
12.	Palangos miesto	-	-	-
13.	Pagėgių	-	-	-
14.	Kėdainių rajono	-	-	-
15.	Alytaus miesto	-	-	-
16.	Pasvalio rajono	-	-	-
17.	Akmenės rajono	-	-	-
	Iš viso	27,3	650,1	12889,0

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybės kontrolė stebi savivaldybių pažangą tvarkant buhalterinę apskaitą. Dauguma savivaldybių apskaitoje ir finansinėse ataskaitose nustatytas klaidas ir neatitikimus ištaisė audito metu, todėl 88 proc. (15 iš 17 audituotų) jų buvo pareikšta besąlyginė nuomonė apie finansinių ataskaitų parengimą ir pateikimą pagal tai reglamentuojančius teisės aktus. Tokių savivaldybių 2009 metais buvo 47 proc. (7 iš 15 audituotų).

Palyginus ankstesnių laikotarpių valstybinio audito rezultatus, stebima pažanga Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių miestų bei Trakų rajono savivaldybių administracijų valstybės lėšų apskaitos sistemoje, nes auditoriai neturėjo reikšmingų pastabų dėl 2010 m. finansinių ataskaitų parengimo.

Blogesni rezultatai savivaldybėse šiais metais dėl valstybės lėšų ir turto valdymo. Sąlyginė nuomonė dėl patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams buvo pareikšta šešiolikai (94 proc.) savivaldybių, o 2009 metais – aštuonioms sąlyginė ir vienai neigiama nuomonė (arba 87 proc.).

Pagrindinė sąlyginės nuomonės dėl valstybės turto ir lėšų valdymo priežastis – nustatyti Viešųjų pirkimų ir kitų teisės aktų pažeidimai vykdant investicinius projektus, įsigyjant prekes ir paslaugas, valstybės lėšos panaudotos ne pagal paskirtį arba pažeidžiant teisės aktų reikalavimus (žr. ataskaitos 3 skyrių).

2. Ataskaitose nustatytos klaidos

Valstybiniai auditoriai Panevėžio miesto ir Pagėgių savivaldybių savivaldybių 2010 m. ataskaitose nustatė klaidų už 151,3 tūkst. Lt ir negalėjo patvirtinti ataskaitose nurodytų 2 390,3 tūkst. Lt kasinių išlaidų teisingumo. Dėl to Panevėžio miesto ir Pagėgių savivaldybėms (12 proc. iš septyniolikos audituotų) buvo pareikšta sąlyginė nuomonė. Kitoms penkiolikai (88 proc.) audituotų savivaldybių pareikšta besąlyginė nuomonė.

- Pagėgių savivaldybė Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2011 m. sausio 1 d. ataskaitoje (formoje Nr. B-15) neteisingai nurodė valstybinių funkcijų „Valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise“ ir „Socialinės paslaugos (socialinė globa asmenims su sunkia negalia)“ 151,3 tūkst. Lt kasines išlaidas pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, nes lėšas panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o kasines išlaidas apskaitoje užregistravo pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius, pažeisdama teisės aktų reikalavimus²¹.

- Panevėžio miesto savivaldybės Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2011 m. sausio 1 d. ataskaitoje (formoje Nr. B-13) nurodytų 2 390,3 tūkst. Lt kasinių išlaidų panaudojimo valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti, nes biudžetinė įstaiga finansines ataskaitas sudarė ne pagal apskaitos principus ir taisykles, pažeisdama Buhalterinės apskaitos įstatymą²².

Valstybiniai auditoriai savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams nurodė, kad pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą²³ viešojo juridinio asmens vadovas yra atsakingas už efektyvios

²¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (2010-03-26 Nr. 1K-085 redakcija) patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

²² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 17 str.

²³ Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 2002-12-10 Nr. IX-1253, 10 str. 1 ir 3 p.

vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą, jis užtikrina, kad viešajame juridiniame asmenyje turi būti užtikrintas finansinės informacijos patikimumas. Be to, pagal minėto įstatymo²⁴ nuostatas už išankstinę finansų kontrolę atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris: įstaigų vyriausieji buhalteriai, vykdydami išankstinę finansų kontrolę, privalo nustatyti, ar ūkinės operacijos yra teisėtos ir ar galima jas atlikti.

3. Teisės aktų pažeidimai naudojant valstybės lėšas ir turta

3.1. Mokinio krepšeliui finansuoti skirtų lėšų naudojimas

Valstybės kontrolė atkreipia dėmesį, kad savivaldybės iš ne pagal paskirtį panaudotų 194,6 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, 190,7 tūkst. Lt jau grąžino į valstybės biudžetą. Be to, savivaldybės iš dalies atlygino nustatytą materialinę žalą: iš 8,5 tūkst. Lt atlygino 4,0 tūkst. Lt.

Gražintos ne pagal paskirtį panaudotos mokinio krepšelio lėšos ir atlyginta žala

Ne pagal paskirtį ir pažeisdamos Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką²⁵, ūkio išlaidoms apmokėti, savivaldybių švietimo įstaigos panaudojo iš viso 194,6 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų: Kauno miesto – 107,6 tūkst. Lt, Šiaulių miesto – 12,8 tūkst. Lt, Vilniaus miesto – 47,6 tūkst. Lt, Marijampolės – 22,7 tūkst. Lt; Raseinių – 3,9 tūkst. Lt. Savivaldybės mokinio krepšelio kasinėse išlaidose nurodė iš viso 168,0 tūkst. Lt ūkio išlaidas: Kauno miesto – 107,6 tūkst. Lt, Vilniaus miesto – 47,6 tūkst. Lt ir Šiaulių miesto – 12,8 tūkst. Lt. Visos savivaldybės, išskyrus Vilniaus miesto (grąžino 43,7 tūkst. Lt) ne pagal paskirtį panaudotas lėšas grąžino į valstybės biudžetą.

Vilniaus miesto savivaldybių švietimo įstaigoms padaryta 8,5 tūkst. Lt materialinė žala, nes mokinio krepšelio lėšas, skirtas darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, įstaigos panaudojo pažeisdamos teisės aktų reikalavimus, apskaičiavo ir neteisėtai išmokėjo pedagoginiams darbuotojams darbo užmokestį. Iki šiol atlyginta 4,0 tūkst. Lt.

Kiti audituotose savivaldybėse nustatyti teisės aktų pažeidimai naudojant mokinio krepšelio lėšas: 2 747,0 tūkst. Lt – perskirstyta švietimo įstaigoms neatsižvelgiant į pasikeitusį sutartinių mokinių skaičių, 871,1 tūkst. Lt – panaudota ne pagal patvirtintas sąmatas, 533,6 tūkst. Lt – panaudota būsimojo laikotarpio – 2011 metų mokymo reikmių išlaidoms apmokėti, 49,9 tūkst. Lt – ne laiku pervesta kitoms savivaldybėms. Atkreiptinas dėmesys, kad Šiaulių ir Kauno miestų savivaldybės būsimojo laikotarpio išlaidoms panaudotas 58,3 tūkst. Lt lėšas grąžino į valstybės biudžetą.

Valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti 48,4 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų panaudojimo teisėtumo Šiaulių miesto savivaldybėje, nes švietimo įstaigoje priemokos ir priedai darbuotojams skirti nenurodžius konkrečių skyrimo pagrindų. Be to, nustatytas neekonomiško lėšų panaudojimo atvejis savivaldybės pagrindinėje mokykloje: sutaupyta 29,2 tūkst. Lt darbo užmokestis buvo panaudotas pedagoginių darbuotojų atlyginimui padidinti, nors už atliktą darbą darbo užmokestis jau buvo išmokėtas pagal darbo sutartyse nustatytus tarnybinio atlyginimo koeficientus.

²⁴ Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 2002-12-10 Nr. IX-1253, 4 str. 6 d. 3 p.

Kitų teisės aktų pažeidimų naudojant mokinio krepšelio lėšas atvejai

Savivaldybių švietimo įstaigos, pažeisdamos teisės aktų reikalavimus²⁶, neturėdamos išlaidas pagrindžiančių dokumentų iš viso 533,6 tūkst. Lt panaudojo būsimojo laikotarpio – 2011 metų mokymo reikiamų išlaidoms apmokėti: Vilniaus miesto – 475,3 tūkst. Lt, Šiaulių miesto – 50,6 tūkst. Lt, Kauno miesto – 7,7 tūkst. Lt. Savivaldybių švietimo įstaigos darbo užmokesčio lėšas planavo ir naudojo nesivadovaudamos teisės aktų reikalavimais²⁷, todėl dalį 2010 metams skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojo darbo užmokesčiui už 2009 metų gruodžio mėnesį, o 2010 m. gruodžio 31 d. liko kreditinis darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas Pagėgių savivaldybėje – 643,1 tūkst. Lt, Trakų rajono savivaldybėje – 942,9 tūkst. Lt. Šiaulių miesto savivaldybės švietimo įstaiga 7,2 tūkst. Lt kvalifikacijos tobulinimui skirtų lėšų panaudojo neakredituotoms programoms vykdyti.

Kauno rajono savivaldybės taryba, neatsižvelgdama į pasikeitusį sutartinių mokinių skaičių pagal rugsejo 1 d. duomenis, 23-ims savivaldybės švietimo ir ugdymo įstaigoms patvirtino 2 747,0 tūkst. Lt (5,6 proc. nuo savivaldybei įstatymu skirtos mokinio krepšelio lėšų sumos) mažesnę mokinio krepšelio lėšų sumą.

Mokiniam perėjus į kitą savivaldybių finansuojamas mokyklas mokinio krepšelio lėšas po gruodžio 1 dienos kitoms savivaldybėms pervedė Alytaus miesto savivaldybės administracija – 30,4 tūkst. Lt, o Kauno miesto savivaldybės administracija – 19,5 tūkst. Lt.

Savivaldybių biudžetinės įstaigos iš viso 871,1 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšas panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o kasines išlaidas apskaitoje užregistravo pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius, pažeisdamos teisės aktų reikalavimus²⁸ (Vilniaus miesto – 606,9 tūkst. Lt; Pagėgių – 151,3 tūkst. Lt; Šiaulių miesto – 102,9 tūkst. Lt). Be to, Vilniaus miesto savivaldybė netinkamai tvarkė apskaitą pagal funkcinės klasifikacijos kodus ir neteisingai nurodė 823,4 tūkst. Lt kasines išlaidas ir 52, 4 tūkst. Lt ataskaitinio laikotarpio patikslintą asignavimų planą, neatsižvelgdama į mokinio krepšelio asignavimų plano pakeitimus, neteisingai nurodė iš viso 384,1 tūkst. Lt didesnę darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų patikslintą ataskaitinio laikotarpio planą.

3.2. Valstybinėms funkcijoms atlikti skirtų lėšų naudojimas

Savivaldybės ne pagal paskirtį panaudojo iš viso 103,2 tūkst. Lt valstybinėms funkcijoms atlikti skirtų lėšų. Visagino, Kaišiadorių ir Kauno rajono savivaldybės 40,1 tūkst. Lt šių lėšų grąžino į valstybės biudžetą.

Ne pagal paskirtį panaudotos valstybinėms funkcijoms atlikti skirtos lėšos

Valstybinės funkcijos „Darbo rinkos politikos rengimas ir įgyvendinimas“ lėšų panaudojo ne pagal paskirtį – skyrė ir išmokejo už darbus, atliktus privačių fizinių ar juridinių asmenų teritorijose: Akmenės rajono savivaldybės administracija – 63,1 tūkst. Lt, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija – 16,5 tūkst. Lt. Visagino savivaldybė pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymą²⁹ ir Užimtumo rėmimo įstatymą³⁰ panaudojo 10,6 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų ne pagal tikslinę paskirtį – ne už viešuosius darbus, kurie yra organizuojami vykdant valstybinę funkciją, bet pagal Įdarbinimo subsidijuojant įgyvendinimo ir finansavimo sutartis apmokėjo darbo užmokesčių ir socialinio draudimo įmokas. Šias lėšas neteisingai nurodė Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. B-15).

Kauno rajono savivaldybės administracija ne pagal tikslinę paskirtį, nesant savivaldybės tarybos sprendimo, 11,5 tūkst. Lt lėšų, skirtų valstybinei funkcijai „Socialinių išmokų skaičiavimas ir mokėjimas“ panaudojo valstybinei Žemės ūkio funkcijai vykdyti. Viešoji įstaiga Kauno rajono priešgaisrinė saugos tarnyba 1,5 tūkst. Lt valstybinės funkcijos „Priešgaisrinė sauga“ lėšų panaudojo ne pagal paskirtį.

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimu Nr. 785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija) patvirtinta Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika.

²⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 32 str. 1 d. 2 p.; Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 4 str. 1 d.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimu Nr. 785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija) patvirtinta Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, 15 p.

²⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2 straipsnio 1 ir 3 dalys; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimu Nr. 785 (2009-12-23 nutarimo Nr. 1748 redakcija) patvirtinta Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, 1–3 punktai.

²⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K-184 (2010-03-26 Nr.1K-085 redakcija) patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

²⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 straipsnio 1 dalies 1 punktas.

³⁰ Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas, 28 straipsnio 8 ir 11 dalys.

Audituotos savivaldybės iš viso panaudojo 1 415,0 tūkst. Lt valstybės lėšų, pažeisdamos teisės aktus, reglamentuojančius lėšų valstybinėms funkcijoms atlikti planavimą, paskirstymą ir naudojimą.

Teisės aktų pažeidimų atvejai

Vilniaus miesto savivaldybė mokinių nemokamam maitinimui panaudojo daugiau negu 2 proc. socialinei paramai mokiniams teikti skirtų valstybės lėšų ir padarė 888,6 tūkst. Lt didesnes išlaidas – taip pažeidė Socialinės paramos mokiniams įstatymą³¹. Savivaldybė pažeidė teisės aktų reikalavimus³², nes į valstybės biudžetą negrąžino 30,2 tūkst. Lt ir ne laiku grąžino 9,7 tūkst. Lt nepanaudotų šių lėšų.

Visagino savivaldybė valstybinei funkcijai „Darbo rinkos politikos rengimas ir įgyvendinimas“ atlikti skirtas lėšas (56,3 tūkst. Lt) panaudojo pažeisdama Užimtumo rėmimo įstatymą³³, nes apmokėjo subsidijos darbo užmokesčiui dalį, kurią turėjo kompensuoti teritorinė darbo birža; 43,6 tūkst. Lt šių lėšų neteisingai nurodė Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. B-15). Pažeisdamos įstatymą³⁴, panaudojo iš viso 12,1 tūkst. Lt daugiau šiai funkcijai skirtų asignavimų Palangos miesto – 3,1 tūkst. Lt ir Klaipėdos miesto – 9,0 tūkst. Lt savivaldybės.

Palangos miesto savivaldybė, pažeisdama teisės aktų reikalavimus³⁵ panaudojo prekių ir paslaugų išlaidoms apmokėti 12,2 tūkst. Lt daugiau valstybinės žemės ūkio funkcijos lėšų, negu numatyta metodikoje.

Trakų rajono savivaldybė 69,2 tūkst. Lt, skirtų valstybinei socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimo funkcijai atlikti, lėšų panaudojo pažeisdama teisės aktų reikalavimus³⁶.

Valstybinėms funkcijoms atlikti skirtas 376,6 tūkst. Lt lėšas panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o kasines išlaidas apskaitoje užregistravo pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius, pažeisdamos teisės aktų reikalavimus³⁷: valstybinėms funkcijoms „Valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise“ ir „Socialinės paslaugos (socialinė globa asmenims su sunkia negalia)“ atlikti skirtas 151,3 tūkst. Lt lėšas Pagėgių savivaldybės administracija, valstybinei funkcijai „Melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimas, dirvų kalkinimo organizavimas“ atlikti 225,3 tūkst. Lt lėšas – Kėdainių rajono savivaldybės administracija.

Pagėgių savivaldybėje darbo užmokesčio lėšos buvo planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant teisės aktais³⁸, nes dalis 2010 metams skirtų įvairioms valstybinėms funkcijoms vykdyti lėšų buvo panaudota darbo užmokesčiui už 2009 metų gruodžio mėnesį, o 2010 m. gruodžio 31 d. liko 23,6 tūkst. Lt darbo užmokesčio, 18,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų kreditinis įsiskolinimas.

Visagino savivaldybės administracijoje, pažeidžiant Valstybės tarnybos įstatymą³⁹, karjeros valstybės tarnautojams, vykdančioms įvairias valstybines funkcijas, nuo 2009 metų sausio mėn. nustatytos aukštesnės pareigybių kategorijos.

Valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti iš viso 670,0 tūkst. Lt valstybinėms funkcijoms atlikti skirtų lėšų panaudojimo teisėtumo, nes negalėjo įsitikinti, ar jos lėšos panaudotos pagal tikslią paskirtį.

Valstybinėms funkcijoms atlikti skirtos lėšos, kurių panaudojimo teisėtumo negalėjome patvirtinti

Klaipėdos miesto savivaldybė nevertino asmenų finansinių galimybių mokėti už socialines paslaugas, neskaičiavo skirtumo tarp socialinės globos kainos ir asmenų mokėjimų, nepatvirtino gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos tais atvejais, kai socialinės paslaugos asmenims su sunkia negalia teikti yra

³¹ Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas, 14 str. 4 d. 4 p.

³² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 32 str. 1 d. 2 p.

³³ Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas, 28 str. 8 ir 11 d.

³⁴ Ten pat.

³⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006-06-12 įsakymu Nr. 3D-240 (2009-09-29 įsakymo Nr. 3D-712 redakcija) patvirtinta Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodika.

³⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 1 p.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-10-10 nutarimu Nr. 978 (2009-07-22 nutarimo Nr. 799 redakcija) patvirtinta Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika, 10 p.

³⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.; Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

³⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2 str. 1 ir 3 d.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-03-03 nutarimu Nr. 280 (2008-04-17 nutarimo Nr. 355 redakcija) patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokesį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika, 7 p.

³⁹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 26 str. 2 d.

įsigyjamos viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, taip pažeisdama teisės aktų reikalavimus⁴⁰. Todėl valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti, ar 279,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto dotacijos panaudota pagal tikslinę paskirtį – skirtumui tarp socialinės globos kainos ir asmens mokėjimo už socialines paslaugas finansuoti.

Vilniaus miesto savivaldybė Viešųjų darbų programos vykdymo tvarkos apraše nenustatė aiškios įmonių, įstaigų ir organizacijų, vykdančių viešųjų darbų programą, atsiskaitymo už atliktus viešuosius darbus tvarkos ir negalėjo pateikti dokumentų, kurie patvirtintų, jog darbdavių paraiškose siūlomi ir vykdančios viešųjų darbų programą atlikti darbai priskirtini viešiesiems darbams. Todėl valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti, kad dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas funkcijai atlikti 349,1 tūkst. Lt lėšos panaudotos pagal tikslinę paskirtį, o ne privačių bendrovių veiklai finansuoti. Valstybiniai auditoriai negalėjo patvirtinti šios funkcijos lėšų panaudojimo teisėtumo Akmenės rajono savivaldybėje (11,3 tūkst. Lt) ir Pasvalio rajono savivaldybėje (17,8 tūkst. Lt), nes savivaldybės nepateikė duomenų apie tvarkomų teritorijų paskirtį ir priklausomybę.

Vienoje iš Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų nebuvo tikslios kasinių išlaidų apskaitos, todėl valstybiniai auditoriai negalėjo įsitikinti, kokioms išlaidoms panaudota 12,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokinių nemokamam maitinimui.

3.3. Investiciniams ir kitiems projektams bei programoms finansuoti skirtų lėšų naudojimas

Valstybės kontrolė savivaldybėse įvertino valstybės lėšų, skirtų investiciniams projektams finansuoti, panaudojimo teisėtumą. Daugumą projektams įgyvendinti skirtų valstybės biudžeto lėšų savivaldybės gavo iš kuruojančių institucijų/įstaigų pagal sudarytas finansavimo sutartis.

Vykdydamos investicinius projektus šešios savivaldybės pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą: pasirinko netinkamus pirkimo būdus, pirkimus vykdė nesilaikydamos skaidrumo principo, nenustatė kainodaros taisyklių, be viešųjų pirkimų procedūrų įsigijo papildomus statybos darbus ir naują įrangą, pakeitė pirkimo sąlygas, pirkimą suskaidė į dalis ir nesilaikė kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų viešiesiems pirkimams. Pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą savivaldybės panaudojo 5 406,7 tūkst. Lt valstybės lėšų.

Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai vykdančios investicinius projektus

Vilniaus miesto savivaldybėje įgyvendinant viešosios įstaigos Vilniaus greitosios pagalbos universitetinės ligoninės nebaigto statyti korpuso rekonstravimo ir pritaikymo priėmimo skyriui ir viešosios įstaigos „Menų spaustuvė“ įrenginių ir daugiafunkcinių erdvių įrangos įsigijimo ir jos įrengimo investicijų projektus viešieji darbai ir įrangos pirkimai atlikti ir sutartys sudarytos pažeidžiant teisės aktus, sutartyse nenustatytos kai kurių paslaugų arba užsakovo rezervo kainodaros taisyklės, be viešųjų pirkimų įsigyti papildomi statybos darbai ir nauja įranga, iš viso už 2 162,3 tūkst. Lt įsigytos paslaugos ir papildoma įranga.

Trakų rajono savivaldybės administracija, vykdydama Rūdiškių kultūros centro pastato statybos investicijų projektą, vandentiekio ir nuotekynės tinklų įrengimo darbus už 262,4 tūkst. Lt įsigijo nepagrįstai pasirinkus neskelbiamą supaprastintą derybų pirkimo būdą, o pirkimą vykdė nesilaikydama įstatyme nustatytos tvarkos ir skaidrumo principo, statybos darbus įsigijo ir sutartį sudarė pažeisdama teisės aktus, o naujus statybos darbus už 550,7 tūkst. Lt įsigijo be viešųjų pirkimų procedūrų.

Pagėgių savivaldybės administracija, vykdydama Pagėgių savivaldybės kultūros ir sporto centro pastato rekonstravimo ir naujo priestato statybos investicijų projektą, nepagrindė pirkimo dokumentuose nustatytų aukštų reikalavimų tiekėjų kvalifikacijai, vykdydama papildomų rangos darbų pirkimą, nepagrindė pasirinkimo vykdyti pirkimą apklausos būdu, nepagrįstai pirkė prekes kaip statybos darbus, sudarydama rangos sutartį, pakeitė pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytas pirkimo sąlygas, rangos sutartyje nenustatė fiksuotos kainos perskaičiavimo kainodaros taisyklių.

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, vykdamą Daugiafunkcio sporto ir pramogų komplekso statybos investicijų projektą, pakeitė statybos darbų sutartyje nustatytas pirkimo sąlygas, atsisakė dalies sutartyje

⁴⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-10-10 nutarimu Nr. 978 patvirtinta Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika, 10 p.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-04-16 nutarimu Nr. 583 patvirtintas Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas, 3 p.

numatytų darbų ir juos pakeitė kitais darbais už 410,7 tūkst. Lt, nepagrįstai iš sutaupyto lėšų rangovui sumokėjo 114,6 tūkst. Lt už aliuminio fasado laikančiųjų konstrukcijų savybių pagerinimą, drenažo įrengimo darbus už 126,7 tūkst. Lt pirkimo neskelbiamų derybų būdu, nors turėjo galimybę šiuos darbus numatyti ir įsigyti atviro konkurso būdu, statybos darbų sutartyje numatytus darbus vykdė, nepratęsusi sutartyje jų atlikimo termino.

Kauno miesto savivaldybės administracija, vykdydama tęstinį Kauno pramogų ir sporto rūmų Nemuno saloje investicijų projektą, projektavimo darbų sutartyse nenustatė atskirų statinio projekto dalių kainų ir pasirašė nedetalius atliktų darbų aktus, todėl prarado galimybę kontroliuoti projektavimo darbų eigą – kokie darbai atskirais etapais buvo atlikti ir kiek už juos turėjo būti sumokėta, nors bendros sutartinės projektavimo darbų kainos nebuvo viršytos. Patirtų išlaidų apskaitos administracija netvarkė pagal finansavimo šaltinius, todėl negalėjome nustatyti, iš kokio finansavimo šaltinio tam tikrais etapais sumokėta už projektavimo darbus. Savivaldybės administracija buhalterinėje apskaitoje 1 000,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų neteisingai apskaitė ir pagal VSAFAS reikalavimus į apskaitą perkėlė kaip savivaldybės biudžeto lėšas.

Palangos miesto savivaldybės administracija, vykdydama Gelbėjimo stoties pastato rekonstravimo investicijų projektą, atmetė mažiausią statybos darbų kainą pasiūliusio konkurso dalyvio pasiūlymą ir neužtikrino, kad skelbime apie pirkimą ir pirkimo dokumentuose būtų pateikta vienoda, neklaidinanti tiekėjus informacija apie pirkimą; iš užsakovo rezervo panaudojo 269,9 tūkst. Lt papildomiems darbams, statybos rangos sutartyje nenustačius kainodaros taisyklių nenumatytiems darbams įsigyti; sutartyje nenustatė fiksuotos kainos perskaičiavimo taisyklių; pakeitė nustatytas pirkimo sąlygas, netaikydama viešųjų pirkimų procedūrą iš rangovo už 763,5 tūkst. Lt įsigijo naujus statybos darbus.

Raseinių rajono savivaldybės administracija 2004–2010 m. vykdydama viešojo pirkimo konkursus ir sudarydama statybos rangos sutartis dėl Raseinių rajono viešosios bibliotekos rekonstrukcijos, išskaidė bendrą investicijų projekto 4 653,0 tūkst. Lt vertę į dalis, o rangos sutartyse nurodė ne fiksuotą, bet galimą sutarties kainą ir užsakovo rezervo panaudojimui nenustatė kainodaros taisyklių.

Akmenės rajono savivaldybės administracija, vykdydama Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos pastato rekonstravimo investicijų projektą, įsigijo statybos darbus už 745,9 tūkst. Lt, netaikiusi jokių viešųjų pirkimų procedūrų.

Dalis audituotų savivaldybių administracijų ir švietimo įstaigų prekes ir paslaugas už 4 978,5 tūkst. Lt įsigijo pažeisdamos Viešųjų pirkimų įstatymą: netaikė jokių įstatyme numatytų procedūrų arba taikė netinkamus pirkimo būdus, nesuskaidė pirkimo objekto į dalis, neskaičiavo numatomų prekių ar paslaugų pirkimo vertės, nesilaikė kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų viešiesiems pirkimams, neužtikrino racionalaus lėšų naudojimo.

Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai įsigyjant prekes ir paslaugas

Raseinių rajono savivaldybės administracija, atlikdama Veiklos, finansinių ir materialinių išteklių valdymo ir apskaitos sistemos, jos diegimo ir priežiūros paslaugų viešąjį pirkimą, nesuskaidė pirkimo objekto į dalis pagal tiekėjų suinteresuotumą, sudarant galimybę didesniai tiekėjų skaičiui pateikti konkurencingus pasiūlymus, o perkančiajai organizacijai racionaliau naudoti pirkimui skirtas lėšas.

Klaipėdos (7,8 tūkst. Lt) ir Palangos miestų bei Pagėgių savivaldybės judriojo ryšio paslaugas įsigijo netaikydamos viešųjų pirkimų procedūrų.

Panevėžio miesto (562,2 tūkst. Lt), Pasvalio rajono (667,1 tūkst. Lt), Visagino (3 067,2 tūkst. Lt) savivaldybių švietimo įstaigos įsigydamos maisto produktus, mokymo priemones ir kitas prekes, pasirinko netinkamą pirkimo būdą, netaikė viešųjų pirkimų procedūrų, atliko pirkimus nesant patvirtintų supaprastintus pirkimus reglamentuojančių taisyklių ir neskaičiavo numatomų sudaryti pirkimo sutarčių verčių.

Akmenės rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos įsigydamos nemokamo mokinių maitinimo paslaugas sudarė ilgesnes negu 3 metų trukmės sutartis ir sutartyse nenustatė maisto produktų kainų, todėl neužtikrino racionalaus skirtų 682,0 tūkst. Lt lėšų panaudojimo.

Valstybės kontrolė pastebi tendenciją, kad savivaldybių administracijos, vykdydamos investicijų projektus, netinkamai parengia statybos darbų viešųjų pirkimų dokumentus ir sutartis su konkursų nugalėtojais, neinicijuoja sutarčių pakeitimo dėl darbų kainų sumažinimo. Todėl savivaldybėse sudaromos sąlygos valstybės lėšas naudoti neracionaliai ir neekonomiškai.

Pastebėjimas

Vyriausybės 2009-04-15 pasitarimo sprendimu⁴¹ buvo pritarta siūlymui, kad savivaldybių institucijos inicijuotų viešųjų darbų pirkimo sutarčių pakeitimo procedūras dėl darbų kainų sumažinimo, atsižvelgdamos į statybos sąnaudų kainų sumažėjimą. Finansų ministerija 2009-04-16 raštu⁴² informavo ir prašė savivaldybes laikytis šio pasitarimo protokolo.

Valstybės kontrolė atkreipia dėmesį, kad savivaldybės Vyriausybės protokolo nuostatų nesilaiko.

Valstybiniai auditoriai nustatė atvejus, kai savivaldybių administracijos, įgyvendindamos investicijų projektus, nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyto pirkimo tikslo – įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas. Valstybiniai auditoriai konstatavo, kad savivaldybės prarado galimybę sutaupyti iki 560,8 tūkst. Lt valstybės lėšų ir negalėjo patvirtinti, ar 269,9 tūkst. Lt panaudoti racionaliai.

Neekonomiško lėšų naudojimo pavyzdžiai

Palangos miesto savivaldybės administracija, sutartyje su konkurso nugalėtoju nenustačiusi fiksuotos Palangos gelbėjimo stoties rekonstravimo darbų atlikimo kainos perskaičiavimo taisyklių, prarado galimybę 2008–2010 metais atliktų statybos darbų kainą sumažinti iki 173,2 tūkst. Lt. Statybos rangos sutartyje nebuvo nustatytos nenumatytų atliktų darbų kainodaros taisyklės, todėl negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos 269,9 tūkst. Lt lėšos papildomiems darbams iš užsakovo rezervo įsigyti. Asignavimų valdytojas – administracijos direktorius pažeidė Biudžeto sandaros įstatymą ir taip neužtikrino jam paskirtų asignavimų panaudojimo ekonomiškumo.

Trakų rajono savivaldybės administracija sudarydama statybos rangos sutartį dėl Rūdiškių kultūros centro pastato statybos darbų įsigijimo neaiškiai nustatė statybos darbų kainos perskaičiavimo dėl kainų lygio kitimo taisyklės, todėl, atsižvelgiant į Statistikos departamento skelbiamus statybos kainų indeksus, 2009–2010 metais atliktų statybos darbų kainą galėjo būti iki 280,9 tūkst. Lt mažesnė. Savivaldybės administracija, nepasinaudojusi Viešųjų pirkimų įstatyme numatyta galimybe pirkimą suskirstyti į dalis ir pirkimo dokumentuose pareikalavusi tiekėjų pateikti vieną pasiūlymą statybos darbams ir baldams bei įrangai įsigyti, neteko galimybės reikalingus baldus ir įrenginius nupirkti 106,7 tūkst. Lt pigiau.

3.4. Valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, naudojimas ir apskaita

Valstybės kontrolė nustatė atvejus, kai savivaldybėse patikėjimo teise valdomas 942,4 tūkst. Lt vertės valstybės turtas perduotas, 205,9 tūkst. Lt – naudojamas privačios bendrovės pažeidžiant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą, o 116,4 tūkst. Lt – neteisėtai išnuomotas. Palangos miesto savivaldybė dalies valstybės turto nenaudoja valstybinėms funkcijoms atlikti, kai kurie pastatai nugriauti.

Netinkamo valstybės turto perdavimo ir naudojimo atvejai

Palangos miesto, Pagėgių ir Akmenės rajono savivaldybėse patikėjimo teise valdomas valstybės turtas (Pagėgių – 107,1 tūkst. Lt, Akmenės rajono – 605,8 tūkst. Lt, Palangos miesto – 229,5 tūkst. Lt mokykliniai autobusai) perduotas mokykloms valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise⁴³.

Kauno rajono savivaldybės administracija neteisėtai, nesant Aplinkos ministerijos sprendimo, ir nenurodydama sutarties galiojimo termino, viešajai įstaigai Kauno rajono priešgaisrinės saugos tarnybai perdavė savivaldybės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą – 377,87 kv. m. patalpas.

Pagėgių savivaldybei patikėjimo teise perduotu 205,9 tūkst. Lt vertės valstybės turtu (elektros linijomis) neatlygintinai naudojasi privati energetikos bendrovė, nors Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas draudžia⁴⁴.

⁴¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolas, 2009-04-15 Nr. 29.

⁴² Finansų ministerijos 2009-04-16 raštas Nr. (2.37-05)-6K-0904030.

⁴³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 9 str. 2 d. ir 10 str.

⁴⁴ Ten pat, 13 str.

Vilniaus miesto savivaldybė neteisėtai⁴⁵, be viešo konkurso ir nesuderinusi sprendimo su Aplinkos ministerija, išnuomojo VŠĮ „Versmė“ 116,4 tūkst. Lt vertės savivaldybės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą – autobusą, skirtą mokiniams vežti.

Palangos miesto savivaldybė nenaudoja valstybinėms funkcijoms atlikti nekilnojamojo turto, registruoto adresu: Užkanavės g. 46 Palanga, o pastatai registruoti adresu: Ošupio takas 19 Palanga, yra nugriauti.

Kai kuriose audituotose savivaldybėse pažeidžiant teisės aktų reikalavimus patikėjimo teise valdomas 13,6 tūkst. Lt vertės valstybės turtas nurašytas, 748,8 tūkst. Lt – išregistruotas iš apskaitos, 557,7 tūkst. Lt – neįregistruotas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre ar apskaitoje, arba užregistruotas apskaitoje netinkama verte.

Netinkamos valstybės turto apskaitos atvejai

Pagėgių savivaldybėje patikėjimo teise valdomas 13,6 tūkst. Lt valstybės turtas nurašytas, nesant savivaldybės tarybos sprendimo ir raštiško turtą perdavusios valstybės įstaigos sutikimo⁴⁶. Šis valstybės turtas buvo išregistruotas iš apskaitos. Be to, savivaldybėje iš apskaitos nurašytas patikėjimo teise valdomas 735,2 tūkst. Lt įsigijimo vertės valstybės turtas, nesant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius pagrindžiančių dokumentų⁴⁷.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre patikėjimo teise valdomo valstybės turto (artezinių gręžinių) neįregistravo: Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija – 44,6 tūkst. Lt; Marijampolės savivaldybės administracija – 94,4 tūkst. Lt; Kėdainių rajono savivaldybės administracija – 418,7 tūkst. Lt; iš viso 557,7 tūkst. Lt. Palangos miesto savivaldybės administracija pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymą⁴⁸ ir tuo metu galiojusias Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės⁴⁹, nes Nekilnojamojo turto registre įregistruoto ir patikėjimo teise valdomo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto neregistravo buhalterinėje apskaitoje.

Kauno miesto savivaldybės administracija, perkeldama buhalterinių sąskaitų likučius, patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (nekilnojamasias kultūros vertybes – pilies statinius) ilgalaikio turto apskaitoje užregistravo likutine verte, o ne įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

3.5. Kiti pastebėjimai

Apibendrinami savivaldybėse atlikto 2010 metų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatus, šioje ataskaitos dalyje nurodome kitus nustatytus dalykus, kurie neturėjo įtakos valstybinio audito išvadose pareikštai nuomonei, tačiau dėl kurių savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pateikėme siūlymus.

Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje⁵⁰ nustatyta sisteminių tyrimų sritis: viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumo vertinimas. Vadovaujantis bendradarbiavimo susitarimais, pasirašytais su Palangos miesto ir Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybomis, atliekant valstybinį auditą buvo naudojamosi šių tarnybų darbu vertinant buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimą pagal VSAFAS.

⁴⁵ Ten pat, 8 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimo Nr. 1524 „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“ (su vėlesniais pakeitimais) 3.3 ir 3.11 p.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimu Nr. 1250 (2002-11-11 nutarimo Nr. 1769 redakcija) patvirtintas Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašas, 11.7 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 12 str. 1 d.

⁴⁸ Ten pat, 6 str. 2 d.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (neteko galios nuo 2011-01-19).

Vertindami sąskaitų likučių perkėlimo teisingumą nustatėme, kad Pagėgių savivaldybės administracija ir biudžetinės įstaigos, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija ir dalis biudžetinių įstaigų, dalis Vilniaus miesto ir Visagino savivaldybių švietimo įstaigų 2010 metais netvarkė apskaitos pagal VSAFAS, nebuvo patvirtinusios apskaitos politikos ir individualaus sąskaitų plano, taigi nesilaikė teisė aktų reikalavimų⁵¹.

Dauguma šių savivaldybių švietimo įstaigų 2011 metais apskaitą pradėjo tvarkyti pagal VSAFAS, tačiau dalis jų apskaitą tvarko be patvirtinto individualaus sąskaitų plano ir apskaitos politikos.

Alytaus miesto savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius ūkinės operacijas registravo pagal VSAFAS rankiniu būdu, tačiau nesudarė savivaldybės administracijos buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo žiniaraščių, privalomų sudaryti pagal Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašą, ir neperkėlė likučių į naująjį sąskaitų planą pagal VSAFAS reikalavimus. Dėl to auditoriai negalėjo atlikti audito procedūrų ir įvertinti patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir specialiųjų tikslinių dotacijų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo teisingumo.

Valstybiniai auditoriai minėtų savivaldybių administracijų ir įstaigų vadovams pateikė rekomendacijas dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo.

Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų poreikio 2011 metams planavimo ir šių lėšų naudojimo

Savivaldybės prirėkus pateikia valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetams poreikio skaičiavimus kuruojančioms valstybės institucijoms/įstaigoms jų nustatytais terminais. Informacija apie lėšų 2011 metams poreikį turėjo būti parengta⁵² vadovaujantis šių institucijų patvirtintomis apskaičiavimo metodikomis, kad jos galėtų apskaičiuoti asignavimų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti poreikį.

Valstybės kontrolė savivaldybėse kasmet nustato atvejus, kai savivaldybės pateikia nepagrįstą skaičiavimais arba didesnę valstybės lėšų poreikį, negu nustatyta metodikose. Įvertinę lėšų 2011 metams poreikio skaičiavimą septyniolikoje audituojamų savivaldybių, valstybiniai auditoriai nustatė, kad savivaldybės kuruojančioms valstybės institucijoms/įstaigoms pateikė iš viso 2 389,4 tūkst. Lt didesnę lėšų poreikį, nepagrindė skaičiavimais 58 277,5 tūkst. Lt ir pateikė 16 003,0 tūkst. Lt poreikį, neparengusios investicijų projektų.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2010-02-12 įsakymas Nr. V-36 „Dėl 2010 m. valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁵¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 3 str. 5 d., 7 str. 3 d. ir 9 str. 2 d.; Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 36 str. 2 d.; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-28 įsakymu Nr. 1K-388 (2009-12-24 įsakymo Nr. 1K-476 redakcija) patvirtintas Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 1-asis standartas, 32.1 p.

Netinkamo valstybės lėšų poreikio planavimo ir apskaičiavimo atvejai

Valstybės biudžeto lėšų 2011 metams poreikis laidojimo pašalpoms mokėti galėjo būti iki 723,8 tūkst. Lt mažesnis, nes audituotose savivaldybėse lėšų dydis apskaičiuotas neatsižvelgiant į mirusių asmenų 3 metų skaičiaus dinamiką ir į tai, kad nėra šių asmenų skaičiaus didėjimo tendencijų.

Valstybiniai auditoriai negalėjo įvertinti 22 444,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų poreikio kompensacijoms būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui mokėti ir 35 832,7 tūkst. Lt socialinėms pašalpoms mokėti, nes audituotose savivaldybėse nebuvo nustatytas arba neteisingai nustatytas bazinis lėšų dydis, o lėšų poreikio didėjimą lemiantys veiksniai nepagrįsti skaičiavimais. Pažymėtina, kad Finansų ministerijai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė lėšų 2011 metams poreikį socialinių išmokų, laidojimo pašalpų, kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo funkcijoms tokį pat kaip savivaldybių pateikti skaičiavimai, išskyrus mažesnę lėšų poreikį administravimo išlaidoms.

Vilniaus miesto savivaldybei apskaičiuotas 1 665,6 tūkst. Lt didesnis mokinio krepšelio lėšų poreikis 2011 metams, negu priklausytų pagal Metodikos pakeitimo projektą, o sanatorinėms mokykloms, kurias, likvidavus apskritis, perėmė Kauno rajono ir Palangos miesto savivaldybės, šių lėšų poreikis neplanuotas.

Neparuošusios investicijų projektų Panevėžio miesto, Šiaulių miesto ir Pasvalio rajono savivaldybės pateikė Finansų ministerijai ir kitoms institucijoms 16 003,0 tūkst. Lt lėšų investicijų projektams, siūlomiems įtraukti į Valstybės investicijų 2010–2012 metų programą, poreikį. Pasvalio rajono savivaldybės dviems neparuoštiems investicijų projektams jau 2010 metams yra skirtos lėšos. Kūno kultūros ir sporto departamentas 2010 m. balandžio 29 d. sutartimi Nr. SV-36/ ASR-110 dėl valstybės kapitalo investicijų 2010 metų programos įgyvendinimo Pasvalio sporto mokyklos pastato Pasvalyje, Taikos g. 22 rekonstravimui 2010 metams skyrė 1 000,0 tūkst. Lt ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija 2010 m. balandžio 1 d. lėšų naudojimo sutartimi Nr. S-154/ ASR-400 Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos Pasvalyje, P. Vileišio g. 7, vidaus patalpų modernizavimui 2010 metams skyrė 500,0 tūkst. Lt.

Dėl mokinio krepšelio lėšų naudojimo 2009 metų darbo užmokesčio lėšų trūkumui kompensuoti ir vienkartinėms piniginėms išmokoms mokėti

2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme savivaldybėms buvo numatytos papildomos mokinio krepšelio lėšos pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio lėšų trūkumui kompensuoti už 2009 metų rugsėjo mėnesį. Vilniaus miesto savivaldybei buvo numatyta 1 301,0 tūkst. Lt šių papildomų lėšų, tačiau šiam tikslui poreikis buvo 44,7 tūkst. Lt. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai nepaskirstė lėšų ugdymo įstaigoms, dėl to pedagoginiams darbuotojams liko nekompensuota 34,1 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir 10,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų, o nepanaudotas mokinio krepšelio lėšas savivaldybė gražino į valstybės biudžetą.

Vyriausybė 2010 m. gruodžio 6 d. posėdžio protokolu Nr. 82 pritarė nuostatai, kad vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos 2010 metais sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos. Tačiau kai kurių savivaldybių administracijų ir švietimo įstaigų vadovų įsakymais 2010 m. gruodžio mėn. pedagoginiams darbuotojams buvo skirtos ir išmokėtos vienkartinės piniginės išmokos: Vilniaus miesto – 406,3 tūkst. Lt, Trakų rajono – 13,2 tūkst. Lt, Visagino – 42,0 tūkst. Lt. Vilniaus miesto savivaldybės švietimo įstaigų pedagoginiams darbuotojams iš viso 2010 metais skirta ir išmokėta 1 019,7 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms.

⁵² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimu Nr. 300 patvirtintas Lietuvos Respublikos 2011 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo planas, 6 ir 8 p.

Dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšų naudojimo

VĮ „Visagino energija“, pagal valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo 2010–2014 metų programą⁵³ ir sutartį su Energetikos ministerija 2010 m. gavusi VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšas, sumažino 30 proc. kiekvieno būsto šildymo išlaidas už 2010 metų sausio–vasario mėnesius, tačiau kompensacijų, kurių dydis priklauso nuo būsto šildymo išlaidų, nesumažino. Dėl to joms apmokėti Visagino savivaldybė 2010 metais panaudojo daugiau specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų.

4. Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms

Savivaldybėse nustačius reikšmingus įstatymų pažeidimus, Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė tris sprendimus, kuriais savivaldybių merams ir savivaldybių administracijos direktoriams nurodė valstybinio audito metu nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus, įpareigojo pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas valstybės biudžeto lėšas, jiems nustatė įpareigojimų įvykdymo ir informacijos apie jų įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminus (žr. ataskaitos 2 priedą).

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo priimti sprendimai

2011-06-17 sprendimas Nr. SP-7 „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Klaipėdos miesto savivaldybėje“, kuriuo Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius įpareigotas įstatymų nustatyta tvarka už Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn.

2011-06-13 sprendimas Nr. SP-5 „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Palangos miesto savivaldybėje“, kuriuo Palangos savivaldybės administracijos direktorius įpareigotas įstatymų nustatyta tvarka už Viešųjų pirkimų ir Biudžeto sandaros įstatymų pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn.

2011-06-13 sprendimas Nr. SP-4 „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Akmenės rajono savivaldybėje“, kuriuo Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktorius įpareigotas įstatymų nustatyta tvarka už Viešųjų pirkimų ir kitų teisės aktų pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, o savivaldybė įpareigota grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį, pažeidžiant teisės aktus, panaudotas valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšas – 63 079 Lt.

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto savivaldybėse, rezultatai perduoti Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo bei Finansų ministerijoms ir Viešųjų pirkimų tarnybai.

⁵³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-09-29 nutarimu Nr. 1425 patvirtinta Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo 2010-2014 metų programa, priedo 21 p.

Savivaldybėse nustatyti dalykai, dėl kurių audito rezultatai perduoti valstybinėms institucijoms

Valstybės kontrolė informavo⁵⁴ Socialinės apsaugos ir darbo bei Finansų ministerijas apie Visagino savivaldybėje atlikto audito rezultatus ir pasiūlė atkreipti dėmesį, kaip planuojamos ir naudojamos specialiosios tikslinės dotacijos būsto šildymo išlaidų kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti, nes Visagino savivaldybės gyventojai gauna papildomas lengvatas pagal Vyriausybės 2010-09-29 nutarimu Nr. 1425 patvirtintą Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo 2010–2014 metų programą. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija informavo⁵⁵ Valstybės kontrolę ir Finansų ministeriją, kad, siekdama valstybės biudžeto planavimo ir panaudojimo tikslumo, tikslindama šių ir planuodama 2012 metų dotacijas, atsižvelgs į audito metu nustatytus dalykus.

Valstybės kontrolė pateikė⁵⁶ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus Vilniaus, Palangos ir Klaipėdos miestų, Visagino, Pasvalio, Akmenės ir Kaišiadorių rajono savivaldybėse naudojant valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšas valstybinei funkcijai dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones bei gyventojų užimtumo programas atlikti (viešiesiems darbams organizuoti).

Valstybės kontrolė kreipėsi⁵⁷ į Finansų ministeriją ir pasiūlė, rengiant atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymų projektus, sumažinti Vilniaus miesto savivaldybei mokinio krepšelio lėšas, nes jų dalis 2010 metais avansu buvo panaudota būsimojo laikotarpio – 2011 metų mokymo reikmių išlaidoms padengti.

Valstybės kontrolė pateikė⁵⁸ Švietimo ir mokslo ministerijai informaciją apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, Šiaulių, Kauno ir Vilniaus miestų savivaldybėse, Marijampolės, Pagėgių, Kauno, Raseinių ir Trakų rajonų savivaldybėms naudojant mokinio krepšelio lėšas mokymo reikėms finansuoti.

Valstybės kontrolė pateikė⁵⁹ Viešųjų pirkimų tarnybai informaciją apie audito metu nustatytus Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus Klaipėdos ir Panevėžio miestų, Akmenės ir Pasvalio rajonų ir Visagino savivaldybėse.

5. Apibendrintos problemos

Valstybės kontrolė atkreipė dėmesį, kad 2010 metais savivaldybėse pasiekta pažanga tvarkant buhalterinę apskaitą: didelis dėmesys skiriamas apskaitos organizavimui pagal naujus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Daugumoje savivaldybių nuo 2005 metų nepasikeitė situacija planuojant valstybės biudžeto lėšų poreikį savivaldybių biudžetams: kuriojančioms institucijoms/įstaigoms savivaldybės pateikia nepagrįstą skaičiavimais arba didesnę šių lėšų poreikį, nei nustatyta teisės aktuose.

Pastaraisiais metais savivaldybėse kartojasi Viešųjų pirkimų įstatymo bei kitų teisės aktų pažeidimai vykdant investicinius projektus, naudojant mokinio krepšelio lėšas, įsigyjant nemokamo mokinių maitinimo paslaugas. Valstybės kontrolė nustatė atvejų, kai įgyvendindamos viešųjų darbų programą, savivaldybės savo nustatyta tvarka finansuoja privačių fizinių ar juridinių asmenų teritorijose atliekamus darbus, kurie neatitinka viešųjų darbų pobūdžio. Taip pat pastebėta tendencija kai savivaldybių biudžetinės įstaigos, einamaisiais metais nepanaudojusios valstybės lėšų, jų negražina į valstybės biudžetą, bet naudoja ateinančių metų išlaidoms dengti.

Be to, pastarųjų metų valstybinio audito savivaldybėse rezultatai rodo, kad mokinio krepšelio lėšos ne visada naudojamos racionaliai, o mokinių duomenų bazės neužtikrina duomenų

⁵⁴ Valstybės kontrolės 2011-05-30 raštas Nr. S-(34-1727)-1205.

⁵⁵ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2011-06-29 raštas Nr. S-(15.5-41)SD-4070.

⁵⁶ Valstybės kontrolės 2011-06-13 raštas Nr. S-(30-1.8)-1316.

⁵⁷ Valstybės kontrolės 2011-06-29 raštas Nr. S-(34-1725)-1433.

⁵⁸ Valstybės kontrolės 2011-06-13 raštas Nr. S-(30-1.8)-1320.

⁵⁹ Valstybės kontrolės 2011-06-13 raštas Nr. S-(30-1.8)-1317.

apie sutartinių mokinių skaičių patikimumo, tikslumo ir palyginamumo su Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo informacinių technologijų centro duomenimis.

Valstybės kontrolė, atsižvelgdama į nustatytas problemas, apie savivaldybėse atlikto audito rezultatus informavo valstybės lėšų savivaldybėms planavimą ir naudojimą kuriojančias institucijas/įstaigas ir šiais metais pradėjo mokinio krepšelio lėšų planavimo ir naudojimo vertinimo valstybinį auditą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

PRIEDAI

Savivaldybėse atlikto 2010 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
1 priedas

Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos ir išvados

Eil. Nr.	Subjektas	Valstybinio audito ataskaita	Valstybinio audito išvada
1	2	3	4
1.	Vilniaus miesto	2011-05-31 Nr. FA-P-34-1-48	2011-05-31 Nr. 9-44
2.	Trakų rajono	2011-05-16 Nr. FA-P-34-2-27	2011-05-16 Nr. 9-25
3.	Visagino	2011-05-16 Nr. FA-P-34-3-28	2011-05-16 Nr. 9-26
4.	Klaipėdos miesto	2011-05-30 Nr. FA-P-34-6-45	2011-05-30 Nr. 9-41
5.	Palangos miesto	2011-05-09 Nr. FA-P-34-7-21	2011-05-09 Nr. 9-19
6.	Pagėgių	2011-05-09 Nr. FA-P-34-8-19	2011-05-09 Nr. 9-17
7.	Kauno miesto	2011-05-31 Nr. FA-P-31-5-54	2011-05-31 Nr. 9-50
8.	Kėdainių rajono	2011-05-11 Nr. FA-P-31-9-25	2011-05-11 Nr. 9-23
9.	Kauno rajono	2011-05-17 Nr. FA-P-31-6-33	2011-05-17 Nr. 9-31
10.	Marijampolės	2011-05-09 Nr. FA-P-31-8-23	2011-05-09 Nr. 9-21
11.	Alytaus miesto	2011-05-09 Nr. FA-P-31-7-18	2011-05-09 Nr. 9-16
12.	Raseinių rajono	2011-05-09 Nr. FA-P-31-11-22	2011-05-09 Nr. 9-20
13.	Kaišiadorių rajono	2011-05-09 Nr. FA-P-31-10-20	2011-05-09 Nr. 9-18
14.	Šiaulių miesto	2011-05-19 Nr. FA-P-33-3-34	2011-05-19 Nr. 9-32
15.	Panevėžio miesto	2011-05-17 Nr. FA-P-33-1-32	2011-05-17 Nr. 9-30
16.	Pasvalio rajono	2001-05-02 Nr. FA-P-33-2-17	2011-05-02 Nr. 9-15
17.	Akmenės rajono	2011-05-12 Nr. FA-P-33-4-26	2011-05-12 Nr. 9-24

Savivaldybėse atlikto 2010 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
2 priedas

**Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito ataskaitos priimti sprendimai**

Eil. Nr.	Audito subjektas	Sprendimas	Priimto sprendimo data ir Nr.
1	2	3	4
1.	Klaipėdos miesto savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Klaipėdos miesto savivaldybėje“	2011-06-17 Nr. SP-7
2.	Palangos miesto savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Palangos miesto savivaldybėje“	2011-06-13 Nr. SP-5
3.	Akmenės rajono savivaldybė	Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo sprendimas „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų Akmenės rajono savivaldybėje“	2011-06-13 Nr. SP-4

Savivaldybėse atlikto 2010 metų
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų apibendrinimo ataskaitos
3 priedas

Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito išvadose pareikšta nuomonė

Eil. Nr.	Savivaldybė	Audito išvados				
		Atliktas auditas, metai	Finansinė dalis	Teisėtumo dalis	2010 m.	
					Finansinė dalis	Teisėtumo dalis
1.	Vilniaus miesto	2009	S	N	B	S
2.	Trakų rajono	2005	S	S	B	S
3.	Visagino	2006	B	B	B	S
4.	Klaipėdos miesto	2009	S	S	B	S
5.	Palangos miesto	Neaudituoja	-	-	B	S
6.	Pagėgių	Neaudituoja	-	-	S	S
7.	Kauno miesto	2009	S	S	B	S
8.	Kėdainių rajono	2008	B	S	B	S
9.	Kauno rajono	2009	B	S	B	S
10.	Marijampolės	2009	B	S	B	S
11.	Alytaus miesto	2009	B	S	B	B
12.	Raseinių rajono	2005	B	B	B	S
13.	Kaišiadorių rajono	2004	S	-	B	S
14.	Šiaulių miesto	2009	S	S	B	S
15.	Panevėžio miesto	2008	B	S	S	S
16.	Pasvalio rajono	2007	B	S	B	S
17.	Akmenės rajono	2007	B	S	B	S
		Audito nuomonė: B – besąlyginė; S – sąlyginė; N – neigiama.				